

Yazar(lar) / Author(s)

Öğr. Gör. Dr. Cihangir Karakaya
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi,
Zonguldak, Türkiye
e-posta: chngr.krky@gmail.com.
(Sorumlu Yazar/Corresponding author)

Makale Bilgileri/Article Information

Tür-Type: Araştırma makalesi-Research article
Geliş tarihi-Date of submission: 07.07.2024
Kabul tarihi-Date of acceptance: 06.05.2025
Yayın tarihi-Date of publication: 31.05.2025

Hakemlik-Review

Çift Taraflı Kör Dış Hakemlik
Double-Blind External Peer Review

Etik beyan/Ethics statement

Yazar(lar), çalışmanın hazırlanma sürecinde etik ilkelere uyduklarını beyan etmiştir.
The author(s) declared that they complied with ethical principles during the preparation of the study.

Benzerlik taraması- Plagiarism checks

Çıkar çatışması-Conflict of interest

Çıkar çatışması beyan edilmemiştir
No conflict of interest declared

Finansman-Grant Support

Fon, hibe veya destek alınmamıştır
No funding or support was received

Lisans- License

Nitelikli Türk Göçmenler: Expatlar, Göç Motivasyonları ve Dayanışma Ağları Öz

İş dünyasında artan küreselleşme nitelikli işgücünün ulusal sınırları aşmasına neden olurken uluslararası nitelikli işgücü göçünü artırmıştır. Nitelikli işgücü göçü, Türkiye'den de dünyanın çeşitli ülkelerine yönelme eğilimindedir. Çalışmanın amacı nitelikli Türk göçmenlerin kendilerini farklı bir göçmen türü olarak ifade etmek için 'expat' terimini nasıl kullandıklarını, expatları göçe motive eden unsurları, expatların yurt dışında oluşturdukları dayanışma ağlarını ve bu ağların önemini incelemektir. Çalışmada öncelikle 'expat' kavramının nasıl şekillendiği ve expatların göçe dair motivasyon unsurları incelenmiştir. Daha sonra dayanışma ağlarının işlevleri ve expatlar için hayati rolü analiz edilmiştir. Son olarak ise Türk expatların göç ettikleri çeşitli ülkelerde kurdukları dayanışma ağları ve bu ağları oluşturan temel unsurlar açıklanmış ve nasıl işledikleri ifade edilmiştir. Bu çalışma, nitelikli Türk göçmenlerin 'expat' olarak tanımlanma isteği, Türk expatları göçe motive eden unsurların şekillenmesi ve dayanışma ağlarıyla desteklenmeleri süreçlerinde rol oynayan mikro, mezo, ekzo ve makro düzeydeki faktörleri ekolojik bir perspektiften ele alarak, nitelikli Türk göçüne dair özgün bir yaklaşım sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Expat, Nitelikli Göç, Nitelikli Göçmen, Göç Motivasyonu, Dayanışma Ağı.

Skilled Turkish Migrants: Expats, Migration Motivations, and Solidarity Networks

Abstract

Increasing globalization in the business world has caused skilled labor to cross national borders and increased international skilled labor migration. Skilled labor migration also tends to be directed from Türkiye to various countries around the world. The aim of this study is to examine how qualified Turkish migrants use the term 'expat' to express themselves as a different type of migrant, the factors that motivate expats to migrate, the solidarity networks that expats form abroad and the importance of these networks. The study first examines how the concept of 'expat' was shaped and the motivational factors of expats regarding migration. Then, the functions of solidarity networks and their vital role for expats are analyzed. Finally, the solidarity networks established by Turkish expats in the various countries they migrated to and the basic elements that make up these networks are explained and how they function are described. This study offers a unique approach to qualified Turkish migration by addressing the micro, meso, exo and macro level factors that play a role in the processes of qualified Turkish migrants' desire to be defined as 'expats', shaping the factors that motivate Turkish expats to migrate and supporting them with solidarity networks from an ecological perspective.

Keywords: Expat, Skilled Migration, Skilled Migrant, Migration Motivation, Solidarity Network.

Yazar Katkı Oranları/ Author Contributions

Çalışmanın Tasarımı/Conceiving the Study	Yazar-1 (%100)
Veri Toplama/Data Collection	Yazar-1 (%100)
Veri Analizi/Data Analysis	Yazar-1 (%100)
Makale Yazımı/ Article Writing	Yazar-1 (%100)
Gönderim ve Revizyon/Submission and Revision	Yazar-1 (%100)

Atıf- Citation (APA)

Karakaya, C. (2025). Nitelikli Türk göçmenler: Expatlar, göç motivasyonları ve dayanışma ağları. *İçtimaiyat*, 9(1), ss. 500-516.
<https://doi.org/10.33709/ictimaiyat.1512143>

1. Giriş

Ülkeler ve çok uluslu şirketler, küresel yetenek havuzunu geliştirmek ve uluslararası iş faaliyetlerini desteklemek için nitelikli işgücü göçünü kilit bir strateji olarak giderek daha fazla kullanmaktadır (Liu & Lee, 2008; Wu & Ang, 2011; Bayraktar, 2019). Uluslararası işgücünün kuruluşlar için büyük bir yatırımı temsil ettiği düşünüldüğünde (McNulty & Vance, 2017), expat olarak ifade edilmeyi tercih eden nitelikli göçmenler hakkında araştırmalara ihtiyaç vardır. Özellikle nitelikli işgücü göçünün çok hızlı bir şekilde arttığı ve bu artışın kamuoyunun dikkatini çektiği günümüzde expatların göç motivasyonlarının ve dayanışma ağlarının ele alınması gerekli görünmektedir.

Göç literatüründe yüksek eğitim düzeyi, yüksek mesleki statü ve nispeten yüksek maaş ile karakterize edilen (Gatti, 2009; Cerdin & Selmler, 2014) yurt dışına kariyer odaklı göç eden nitelikli bireyler temelde bir göçmen grubunu oluşturmuş olsalar da kendilerini klasik göçmen çatısı altında görmemektedirler (Rogaly & Taylor, 2010; Klekowski von Koppenfels, 2014; Cranston, 2017). Bu grup, göçmen olarak nitelendirilmekten ziyade expat olarak nitelendirilmeyi tercih etmektedirler. Bunun nedeni 'göçmen' kavramının sınırlarını genişleten tartışmalı terminoloji ve göçmenlere dair olumsuz stereotipleştirmedir. Nitelikli işgücünün expat olarak nitelendirilmek istemesindeki amaç da olumlu ve istenen bir göçü temsil etme gayesidir (Gatti, 2009; Crawley & Skleparis, 2018). Bu bağlamda, expat kavramı, bireylerin sosyal statülerini ve profesyonel kimliklerini ön plana çıkaran bir ayrım olarak görülmektedir. Dolayısıyla, nitelikli işgücünün bu tanımı benimsemesi, hem toplumsal algıyı şekillendirme hem de küresel iş piyasasındaki konumlarını vurgulama çabasıyla da ilişkilendirilmektedir.

Küreselleşme ve uluslararası işgücü hareketliliği, yüksek nitelikli kişilere neredeyse istedikleri her ülkede çalışma fırsatı sağlamıştır. Bu fırsattan yararlanan kişiler daha önce ifade edildiği gibi expat olarak kategorize edilmektedir. Nitelikli işgücü göçünün motivasyonunu oluşturan temel unsur kariyer fırsatları gibi görünse de expatların göç kararını etkileyen pek çok unsur bulunmaktadır. Uluslararası deneyimler edinme arzusu, aile için daha bir gelecek kurma isteği, finansal teşvikler ve yaşam değişikliği/kaçış gibi etmenler expat olma kararını etkileyen bileşenler arasındadır (Richardson & Mallon, 2005; Thorn, 2009; Selmer & Luring, 2010; Froese, 2012; Doherty, 2013; Arifa vd., 2021; Despotovic vd., 2022; Madi vd., 2023). Expatların göç motivasyonlarının anlaşılması, iki temel nedenden dolayı önemlidir. Bunlardan birincisi, yetiştirdiği nitelikli işgücünü elinden kaybetmek istemeyen ülkeler nitelikli göçte itici ve çekici faktörleri analiz ederek nitelikli işgücünün sosyal refahını artıracak politika ve uygulamalar geliştirebilir. Böylece yetiştirdiği nitelikli işgücünden yararlanabilir. İkincisi ise nitelikli işgücündeki motive edici faktörleri daha iyi anlayan nitelikli uluslararası işgücüne gereksinim duyan ülkeler ve kuruluşlar olumlu göçü kendilerine yönlendirecek politikalar geliştirebilir.

Yeni bir ülkeye göç etmek bir expat için streslidir ve içerisinde çeşitli belirsizlikler barındırabilir. İş arkadaşları, yerel vatandaşlar ve akran expatlar gibi farklı kaynaklardan gelen sosyal destek expatların uyumu ve psikososyal refahı için önemli konumdur. Expatların benzer kültürel geçmişlere sahip diğer expatlarla sosyal ağlar kurma eğiliminde olduğunu belirleyen araştırmalar olduğu (Manev & Stevenson, 2001; Farh vd., 2010; Pehkonen, 2018; van Bakel, 2024) düşünüldüğünde expatların oluşturdukları dayanışma ağlarının önemi anlaşılmaktadır. Diğer expatlarla kurulan dayanışma ağları; expatlarla yerel ülke vatandaşları arasında köprü görevi görme, ortak geçmiş ve benzerlikler aracılığıyla alışkanlıkları paylaşma, bir topluluğa ait

olduğunu hissetme, gereksinim duyduğunda psikososyal açıdan destekleme ve anavatan kültürüyle sosyal bağları sürdürme işlevleriyle (Bayraktar, 2019) önemli bir sorumluluk üstlenmektedir. Üstlendikleri sorumluluklar düşünüldüğünde dayanışma ağlarının işlevlerinin, expatlar için öneminin, bu ağları oluşturan unsurların ve bu unsurların expatları desteklemekte nasıl hareket ettiklerinin detaylı bir şekilde açıklanması gerekli görülmüştür.

Bu çalışmanın amacı nitelikli Türk göçmenlerin kendilerini farklı bir göçmen türü olarak ifade etmek için ‘expat’ terimini nasıl kullandıklarını, expatları göçe motive eden unsurları, expatların yurt dışında oluşturdıkları dayanışma ağlarını ve bu ağların önemini incelemektir. Çalışmada öncelikle ‘expat’ kavramının nasıl şekillendiği ve expatların göçe dair motivasyon unsurları incelenmiştir. Daha sonra dayanışma ağlarının işlevleri ve expatlar için hayati rolü analiz edilmiştir. Son olarak ise dayanışma ağlarını oluşturan temel unsurlar tanımlanmış ve nasıl işledikleri ifade edilmiştir.

2. Retorikten Pratiğe: Expat Kavramı

Küreselleşmenin etkilerinin her geçen gün daha fazla hissedildiği iş dünyasında, nitelikli işgücünün uluslararasılaşması hem şirketler hem de ülkeler için stratejik bir önem taşımaktadır. Ulusal sınırları aşan ve dünya ekonomisine önemli ölçüde katkıda bulunan nitelikli işgücüne olan talep uluslararası anlamda giderek artmaktadır. Küreselleşme ve uluslararası işgücü hareketliliği, yüksek nitelikli kişilere uluslararası alanda çalışma fırsatı sağlamıştır. Çünkü yüksek nitelikli uluslararası işgücü göçü, dünya kentlerinin küresel kent hiyerarşisinde rekabetçi kalabilmeleri için tanınmış bir itici güç konumundadır (Beaverstock 2007; Ewers 2007). Bu doğrultuda, nitelikli göçmenleri tanımlamak amacıyla kullanılan ‘expat’ kavramı, bu grubun göçmenlikten ziyade uluslararası profesyoneller olarak anılma isteği doğrultusunda şekillenmiştir (Collings, vd., 2007). Hannerz’ın (1996) ‘ulusötesi elit’ diye adlandırdığı expatlar, dünya kentlerine sadece ekonomik, sosyal ve kültürel zenginlik ve farklılık değil, aynı zamanda küresel sosyal ağlar, hiper-mobil kariyerler ve coğrafi hareketlilik yoluyla kültürel pratikler getirmektedir. Bu doğrultuda expatlar, dünya kentlerinin ulusötesi yetenek havuzunu genişletmesine ve küresel rekabet gücünü artırmasına katkıda bulunmaktadır (Beaverstock, 2011). Expatların kim olduğunu anlamak, onların göç motivasyonlarını ve dayanışma ağlarını inceleyebilmenin temel koşullarından biridir. Bu nedenle, ‘expat’ kavramının içeriğinin ve kullanım biçimlerinin detaylı bir şekilde ele alınması gerekmektedir. Ayrıca, expat kavramını tanımlamanın ötesinde, bu bireylerin kendilerini nasıl algıladıklarının ve topluluk bilinci geliştirme süreçlerinin analiz edilmesi de expat olgusunun daha derinlemesine anlaşılmasına katkı sağlayacaktır.

Expat kavramı “kariyerle ilgili bir hedefe ulaşmak için vatandaşı olmadıkları bir ülkede geçici olarak ikamet etmek için bir kuruluş tarafından, kendi inisiyatifiyle ya da doğrudan ev sahibi ülkede istihdam edilmek üzere yurt dışına taşınan bireyler” şeklinde tanımlanmaktadır (McNulty & Brewster, 2016; McNulty & Vance, 2017). Expatların kim olduğunu daha net bir şekilde anlayabilmek için Cerdin ve Selmler (2014), dört ana kriteri belirtmektedir: (a) kendiliğinden başlatılan uluslararası yer değiştirme, (b) düzenli istihdam niyeti, (c) geçici kalma niyeti ve (d) vasıflı mesleki nitelikler. Bu kriterler, expat kavramının daha doğru bir şekilde tanımlanmasına ve anlaşılmasına olanak sağlar. Yani yüksek eğitim düzeyi, yüksek mesleki statü ve nispeten yüksek maaş ile karakterize edilen expatlar genellikle hekimler, sağlık çalışanları, mühendisler, akademisyenler ve sanatçılar gibi profesyonel meslek gruplarından oluşmaktadır (Gatti, 2009).

Nitelikli göçmenlerin expat olarak tanımlanmasının altında yatan çeşitli sebepler bulunmaktadır. Expat terimi aksiyomatik olarak yurt dışında yaşayan nitelikli göçmenleri tanımlayan bir kavram olsa da terimin kullanımının altında yatan siyasi bağlama da dikkat etmek gerekmektedir. Nitelikli göçmenler kendilerini göçmen olarak görmekten ziyade expat olarak nitelendirilmeyi tercih etmektedirler. Bunun nedeni göçmenlik olgusunun nitelik barındırmadığını düşünmeleridir. Expat kavramının kullanımının altında yatan temel neden kavramın ayrıcalıklı, eğitilmiş ve donanımlı bir göçmenlik sürecine işaret etmesidir (Cranston, 2017). Yani yabancı düşmanlığının hedefi olan ve potansiyel olarak şiddete eğilimli olarak stereotipleştirilen “negatif” geleneksel göçün aksine, expat olgusu bir tür “olumlu” göçü temsil etmektedir. Expat kavramının altında yatan temel unsur göçmenlerin kendilerini ‘iyi göçmen’ çatısı altına sokma çabasıdır (Gatti, 2009). Kurumsal açıdan bakıldığında bir zamanlar istisnai olarak görülen nitelikli göçün PriceWaterhouseCoopers’in (2010), ‘yeni normal’ haline geleceğini savunmasıyla daha yaygın hale gelmektedir. Bu ‘yeni normal’in hayata geçmesine neden olan başlıca unsur ülkeler arasındaki nitelikli insan hareketliliğinin artmasıdır.

Expats, göç süreçlerinde, motivasyonlarında, günlük alışkanlıklarında, yolculuklarında, sosyal ilişkilerinde ve yerleşimlerinde kimliklerini olumlu kılmaya yönelik bir çaba içerisindeyler. Expat kavramı işgücü piyasası aracılarının ‘ideal’ çalışanın ne olduğuna dair normatif anlayışlar üretmede oynadıkları role atıfta bulunmaktadır. Yabancı yetenek şeması altında yer alan rekabette birçok küresel kentte olduğu gibi yüksek vasıflı çalışanları çekme arzusunun düşük vasıflıların hareketi eşlik etmektedir. Bu da en üstteki ile en alttakiler arasındaki sosyal eşitsizliklerin artmasına neden olan çok farklı bir göç deneyimine yol açmaktadır. Vasıfsız göçmenler göç alan ülkeler tarafından arzu edilmeyen özne olarak nitelendirilirken vasıflı göçmenler ise arzu edilmektedir. Expat kavramı arzu edilen göçmen sınıflandırmasını nitelemek için kullanılmaktadır (Cranston, 2017). Expats da kendilerini ‘iyi’ ve ‘arzu edilen’ göçmenler olarak gösterme isteğindedir. Haliyle expatlık nitelikli göçmenler tarafından ayrıcalıklı bir göçmen sınıfı oluşturma çabasına atıfta bulunmaktadır. Castles vd. (2013) tarafından ‘Göç Çağı’ olarak nitelendirilen bu dönemde, göçün yalnızca ev sahibi toplumun yerel halkıyla ilişkilerle değil, aynı zamanda göçmen grupları arasındaki sınıflandırma farklılıklarıyla da şekillendiğini belirtilmektedir. Expat kavramı, nitelikli göçmenlerin hareketlilikleri sayesinde kozmopolit olma iddiasını da içerisinde barındırmaktadır (Von bochove & Engbersen, 2015). Ayrıca kavram sadece nitelikli göçmen grubunu tanımlamaktan ziyade onları bir topluluk olarak modellemek ve onlara dair ‘yetkilendirilmiş bir imaj üretmek’ çabasını da içermektedir.

Çeşitli araştırmalar, nitelikli göçmenlerin kendilerinin klasik göçmen kategorisine dâhil edilmesinden hoşnutsuzluk duyduklarını göstermektedir (Rogaly & Taylor, 2010; Klekowski von Koppenfels, 2014). Nitelikli göçmenlerin ‘expat’ olarak tanımlanma istekleri Klekowski von Koppenfels’in (2014) ifadesiyle ‘göçmenlerin yaygın sosyal hiyerarşileşmesine de yol açmaktadır. Expat kavramının kullanıma çabasının altında yatan önemli nedenlerden biri de elbette Avrupa’da ve çevresinde devam eden mülteci/göçmen krizidir. Bu krizin kapsamı düzenli olarak ‘göçmen’ ve ‘mülteci’yi birleştiren, ‘göçmen’ kavramının sınırlarını genişleten tartışmalı terminolojiye işaret etmektedir (Crawley & Skleparis, 2018). ‘Expat’ kavramının kullanımı, aslında ‘göçmen’ kavramının geniş ve yaygın kullanımına bir tepki olarak ortaya çıkmaktadır. Expats’ın bu kavramı kullanma ısrarı, ‘göçmen’ teriminin kapsamının çok geniş olmasını eleştirme ve bu kavramı yapı sökümüne uğratma isteğini yansıtmaktadır. Ayrıca, expats, ‘göçmen’ kavramının ötekileştirici bir karakter taşıdığını ve bu figürleri daha belirgin bir şekilde yeniden ürettiğini savunmaktadırlar. ‘Expat’ kavramının kullanımı, ‘göçmen’ teriminin

yarattığı yapısal eşitsizlikleri reddetme ve bu olguya bağlı olumsuz çağrışımları ortadan kaldırma amacını taşır. Bunun yerine, uluslararası nitelikli işgücü göçü için yeni bir kategori oluşturulmaya çalışılmaktadır.

‘Göçmen’ teriminin tartışmalı ve değişken kullanımı, hem olumlu hem de olumsuz çağrışımlar içerdiğinden, nitelikli göçmenler kendilerini ‘expat’ olarak tanımlama çabası içine girmektedir. Expatların, göçmenlerden ayrıldıklarını savundukları bir dizi husus vardır. Buradaki ayrım, yalnızca ekonomik koşullardaki farkı değil, aynı zamanda göçün yapılanma sürecindeki farklılıkları da gözler önüne sermektedir. ‘Göçmen’ terimi genellikle yoksul ve düşük vasıflı bireylerin uluslararası hareketliliğini tanımlarken, ‘expat’ eğitilmiş, donanımlı ve nitelikli işgücünü ifade etmektedir. Bu bağlamda, ‘göçmen’ genellikle zorunlu göç, mültecilik gibi olguları kapsarken, ‘expat’ terimi isteğe bağlı ve genellikle ekonomik fırsatlar doğrultusunda gerçekleşen göçü tanımlar. Ayrıca, ‘göçmen’ terimi bazen yasal olmayan hareketleri ifade ederken, ‘expat’ ise ‘iyi’ ve ‘arzu edilen’ işgücü hareketini temsil eder; bu da göç sürecinin meşruiyetini artırmayı amaçlar. Bir ‘expat’, göç ettiği ülkede toplum tarafından kabul edilme açısından nispeten daha fazla şansa sahipken, bir ‘göçmen’ (özellikle zorunlu göçmen ya da mülteci) yasal ve toplumsal kabul görme konusunda büyük zorluklarla karşılaşabilir (Kunz, 2020). Yani aslında nitelikli göçmenler için kullanılan ‘expat’ kavramı diğer göçmenleri bir ‘öteki’ olarak görme çabasını da içermektedir. Hatta göç etme hakkını hiyerarşileştirmektedir. Expatların bir expatın nasıl olması gerektiğiyle ilgili bir imaj çizme çabası içerisinde olmaları da bu çabanın bir ürünü gibi görünmektedir. Gatti (2009), expatların kozmopolit, çeşitliliğe açık, çok kültürlü, sosyal ve arkadaş canlısı, kariyer odaklı veya en azından iş odaklı, iyi para kazanan, expat kulüplerine katılmaya istekli bir imaj çizme çabasında olduklarını ayrıca expatların kendi ritüelleri (iş sonrası happy hour vb.), statü sembolleri, toplantı yerleri (özel meydanlar, barlar, aynı zamanda konferanslar, etkinlikler vb.), kendilerine özel yayınlar ve web siteleri aslında bir bakıma çeşitli dayanışma ağları olduğunu ifade etmektedir. Bu unsurlardan bazıları yeni gelenlere expat kimliği ve bir expatın nasıl olması gerektiği hakkında fikir vermeye yardımcı olmakta ve bir topluluk duygusu yaratmada başrol oynamaktadır.

3. Türk Expatların Göç Motivasyonları

Türk expatları yurt dışına göç etme noktasında motive eden hususların üzerinde durulması gerekmektedir. Çünkü Türkiye’de yükseköğretim mezunu olup da yurt dışına beyin göçü yapanların oranı her geçen yıl artmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumunun yayınladığı Yükseköğretim Beyin Göçü İstatistikleri raporuna göre yükseköğretim mezunlarının beyin göçü oranı 2015 yılında %1,6, 2019 yılında %1,8 iken 2023 yılında %2,0 olmuştur. Yükseköğretim mezunu kadınların beyin göçü oranı %1,6, erkeklerin beyin göçü oranı ise %2,4 olarak gerçekleşmiştir. Türk expatlar arasında mezun olunan lisans programlarına göre en yüksek beyin göçü oranına sahip meslekler sırasıyla, moleküler biyoloji ve genetik (%17,9), biyomühendislik (%10,2), işletme mühendisliği (%9,8), elektronik mühendisliği (%9,1), matematik mühendisliği (%8,9) ve bilgisayar mühendisliği (%8,4) olmuştur. En yüksek beyin göçü oranına sahip eğitim ve öğretim alanları ise bilişim ve iletişim teknolojileri (%6,8), mühendislik, imalat ve inşaat (%4,4) ve doğa bilimleri, matematik ve istatistik (%2,6) olarak sıralanmaktadır. Türk expatların göç etmek için tercih ettikleri ilk beş ülke Amerika Birleşik Devletleri (%21,4), Almanya (%17,5), Birleşik Krallık (%11,2), Hollanda (%6,9) ve Kanada (%4,9) şeklinde sıralanmaktadır (TÜİK, 2024). Bu veriler, Türkiye’de nitelikli işgücünün yurt dışına göç etme eğiliminin yıllar içinde arttığını ve belirli meslek gruplarında bu oranın daha yüksek

seyrettiğini göstermektedir. Ayrıca, göç eden bireylerin cinsiyet, mezuniyet alanı ve tercih ettikleri ülkeler açısından farklılaştığı görülmektedir. Özellikle, yükseköğretim mezunlarının en çok tercih ettiği ülkelerin Batı Avrupa ve Kuzey Amerika'da yoğunlaşması dikkat çekmektedir. Bu durum, Türk expatların daha iyi kariyer fırsatları, akademik imkânlar ve yaşam standartları sunan gelişmiş ülkeleri tercih ettiğini göstermektedir. Bu noktada Türk expatların göç motivasyonlarının detaylı bir şekilde ele alınması gerektiği düşünülmektedir.

Türk expatların yurt dışına göçlerini etkileyen çeşitli motivasyon unsurlarından bahsedilebilir. Sosyo-ekonomik itme/çekme modeli expatların yurt dışına göç etme nedenlerini açıklamak için uygun bir model olarak değerlendirilebilir. Bu modele göre, çeşitli bireysel ve çevresel faktörler bireyleri yurt dışında çalışmak için göç etmeye itmekte veya çekmektedir. Ekonomik durgunluklar, bireysel zorluklar, siyasi ortam ve mevcut koşullardan kaçış arzusu bireyleri yurt dışında iş bulmaya yönelten tipik itici faktörlerdir (Bierbrauer & Pedersen 1996; Massey & Espinosa 1997; Doherty, 2013; Madi vd., 2023). Parasal teşvikler, iş yoluyla öğrenme potansiyeli, hızlandırılmış kariyer ilerlemesi fırsatları, liderlik becerilerinin geliştirilmesi, ailevi faktörler (eşin yurt dışına taşınmaya istekli olması ve çocukların eğitim ihtiyaçları vb.) (Dickman, 2008), macera ve yaşam değişikliği arzuları (Richardson & Mallon, 2005; Arifa vd., 2021), seyahat fırsatları ve yabancı bir kültürü deneyimleme potansiyeli (Thorn, 2009) gibi kültürel faktörler çekme faktörleri arasında sayılabilir.

Macera-seyahat, aile, finansal teşvikler, kariyer ve yaşam değişikliği/kaçış gibi etmenler expat olma kararını etkileyen bileşenler arasındadır. Macera/seyahat bileşeni, yurt dışına göç etmenin en yaygın nedeni olarak gösterilmektedir. Macera/seyahat amacıyla yurt dışına çıkma kararını etkileyen üç ana faktör arasında dünyayı daha fazla görme arzusu, yeni deneyim arayışı ve macera/mücadele arzusu yer almaktadır. Kariyerle bileşeni, kariyer beklentilerini geliştirme arzusunun yanı sıra terfi etme niyetini de içermektedir. Ayrıca yurt dışına göç etmenin kariyer beklentilerini iyileştirebileceği varsayımı da göç etme kararını etkilemektedir. Aile bileşeni ise tüm aile için en iyisini yapma arzusu göç etme kararı vermede etkili bir bileşendir. Finansal teşvik bileşeni, daha fazla para kazanma ve tasarruf etme fırsatını içermektedir. Yaşam değişikliği/kaçış bileşeni ise olumsuz iş koşullarından kaçmayı içermektedir ve bu nedenle, yurt dışına çıkma kararı ile yurt dışına çıkmadan önceki ortam arasında bir bağlantı kurulabilir. Yaşam değişikliğinin/kaçışın expat olma kararını etkileyen ana unsur olduğu durumlarda, yurt dışına göç etme fırsatı, değişim için bir fırsat olmanın yanı sıra bazen de anavatanından bir kaçış olarak algılanmaktadır (Selmer & Luring, 2010; Arifa vd., 2021; Despotovic vd., 2022).

Internations'a göre yedi farklı türde expat bulunmaktadır (Marketing Türkiye, 2023): (i) Kaşifler, kişisel bir meydan okuma için yurt dışına taşınan, arkadaş edinme ve sosyalleşme becerileri yüksek olan expat grubudur. Bu grubun kariyer motivasyonları çok yüksek değildir. (ii) İş Bitiriciler, kariyerini yükseltmek için yurt dışına taşınan idealist expat grubunu oluşturmaktadır. (iii) Optimize Ediciler, daha iyi bir yaşam hedefiyle yurt dışına taşınan ve göç eyleminden potansiyel olarak en çok katkısı alan expat grubudur. Bu grup için iş ve yaşam arasındaki dengeyi optimize etmek son derece önemlidir. (iv) Romantikler, partnerleriyle birlikte olmak için yurt dışına taşınan ve uyum sağlamak için ellerinden gelenin en iyisini yapan expat grubunu oluşturmaktadır. Bu gruptakilerin sosyalleşme becerileri yüksek olsa da iş hayatında başarılı olma ihtimalleri düşük olarak görülmektedir. (v) Yabancı Vekiller, işverenleri tarafından yurt dışına gönderilen ve kariyerlerinden son derece memnun olan expat grubunu oluşturmaktadır. Ancak bu grubun önemli bir kısmı kendilerini yurtdışında evlerinde hissetmekte zorlanmakta ve geri dönüş düşüncesine sahip olmaktadır. (vi) Gezgin Eşler, eşlerinin işi nedeniyle yurt dışına

taşınan bu grup genellikle yurt dışında kurdukları hayattan tatmin olmayan, düşük kariyer potansiyeliyle boğuşan ve geri dönüş düşüncesine sahip olan grubu oluşturmaktadır. (vii) Öğrenciler ise eğitimleri için yurt dışına taşınan, yerel dili öğrenmek için yüksek istek duyan ve kariyer beklentileri yüksek olan expat grubunu oluşturmaktadır.

Türk expatların göç motivasyonunu belirleyen başlıca etmenler, uluslararası deneyim kazanma isteği, iş ve çalışma koşulları, ailevi faktörler ve iş gücü piyasalarındaki fırsatlar olarak sıralanabilir (Froese, 2012; Madi vd., 2023). Uluslararası deneyim arzusu kapsamında bazı expatlar göç ettikleri ülkeyi hedef ülke konumunda görürken bazı expatlar da her türlü uluslararası deneyime ilgi duymaktadırlar. Uluslararası deneyim arzusunun temelinde seyahat etme ve yeni şeyler deneyimleme isteği yatmaktadır. İş ve çalışma koşullarının cazip olması da Türk expatların göç motivasyonlarından biridir. Maaş, esnek mesai saatleri, iş güvenliğinin tesis edilmiş olması, iş bölümünün ve görev tanımlarının net olması, çalışma ortamının konforlu olması gibi nedenler expatların göç motivasyonlarını artırmaktadır. Aile de expatların yurt dışına göçünde etkili olmaktadır. Eşin yurt dışına taşınmaya istekli olması, çocukların daha iyi eğitim göreceğine dair inanç, aile için daha iyi bir gelecek beklentisi ve cazip sosyal donatılar ailenin göç kararı vermesinde etkili olan etmenler arasında sıralanabilir. İş gücü piyasalarının durumu da expatların göç kararını etkilemektedir. Expatların yurt dışında nitelik, yetkinlik ve beklentilerine uygun iş bulabileceklerine dair inanç, rekabetçi işgücü piyasalarında kendini geliştirme isteği, kariyer ilerlemesi fırsatları ve iş yoluyla öğrenme potansiyeli expatları iş gücü piyasaları açısından göçe motive edebilmektedir.

Göç motivasyonları, expatların yeni bir ülkeye yerleşme kararlarını şekillendirirken, bu kararları destekleyen bir diğer önemli etken de dayanışma ağlarıdır. Türk expatların göç süreçlerinde, uluslararası deneyim arayışı ve daha iyi iş koşulları gibi motivasyonların yanı sıra, yeni yaşam alanlarında sosyal bağlar kurma ve destek ağları oluşturma gerekliliği de önemli bir rol oynamaktadır. Dayanışma ağları, expatların karşılaştıkları zorlukları aşmalarına yardımcı olurken, aynı zamanda iş gücü piyasasında başarılı olabilmeleri ve toplumsal uyum sağlama süreçlerinde de büyük bir etkiye sahiptir. Dolayısıyla, göç motivasyonları ile dayanışma ağları arasındaki ilişki, expatların adaptasyon süreçlerinin temel taşlarını oluşturur ve her iki faktör birbirini tamamlayıcı bir şekilde işlev görür. Bu bağlamda, Türk expatların göç motivasyonları ile kurdukları dayanışma ağları arasındaki bağlantı, yalnızca profesyonel başarılarını değil, aynı zamanda sosyal entegrasyonlarını da etkileyen önemli bir dinamik olarak karşımıza çıkmaktadır.

4. Dayanışma Ağlarının İşlevleri ve Expatlar İçin Önemi

Nitelikli Türk göçmenlerin dayanışma ağları, göç literatüründe yeterince vurgulanmamış bir alanı oluşturmaktadır. Ancak, expatların dayanışma ağlarının değerlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Çünkü expatlar, yalnızca menşe ülkelerindeki kişilerarası ilişkilerden ve sosyal ağlardan kopmakla kalmaz, aynı zamanda yeni bir ülkede kariyerlerini sürdürürken bir dizi zorlukla karşı karşıya kalırlar. Bu zorluklar arasında dil engeli, kültürel farklılıklar, yerel iş piyasasına uyum sağlama, yasal ve idari prosedürlerle başa çıkma, yalnızlık hissi ve ailevi bağların zayıflaması gibi unsurlar bulunmaktadır. Özellikle kariyer hedefleriyle yurt dışına göç eden expatlar, yerel iş kültürüne uyum sağlama, mesleki ağlar oluşturma ve kariyerlerinde ilerleme konusunda zorluklar yaşayabilmektedir. Bu süreçte, diğer expatlarla kurulan dayanışma ağları, expatların bu zorluklarla başa çıkmalarında kritik bir rol oynamaktadır. Örneğin, akran expatlar, benzer deneyimleri paylaşarak, yerel iş piyasasına dair bilgi ve tavsiyeler sunarak, kültürel uyum sürecinde rehberlik ederek ve psikolojik destek sağlayarak expatların uyum sürecini kolaylaştırabilir. Ayrıca, bu ağlar, expatların yeni bir ülkede

karşılaştıkları belirsizlik ve stresle başa çıkmalarına yardımcı olarak, psikolojik refahlarını korumalarına katkıda bulunur. Bu nedenle, geniş, çeşitlendirilmiş ve aktif bir kişisel ağ, expatların yeni çevrelerine uyum sağlamalarına ve sosyal kaynaklara erişimlerini kolaylaştırmaktadır (Wang & Kanungo, 2004; van der Laken & diğerleri, 2019).

Sosyal ağlardan gelen sosyal destek türleri literatürde farklı kategorilerde sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırma; bilgi desteği, araçsal destek, duygusal destek ve geri bildirim desteği şeklinde sıralanabilir. Bilgi desteği, expatın yerel kültürü öğrenmesine ve belirsizliği azaltmak için gerekli bilgileri edinmesine yardımcı olur. Araçsal destek zaman, para veya işgücü ile ilgili yardımlardan oluşur. Duygusal destek, güven, ilgi ve şefkat sağlayarak expatın hayal kırıklığını azaltmasına yardımcı olur. Son olarak geri bildirim desteği expatın yeni çevrede kendini değerlendirmesine yardımcı olur (Bayraktar, 2019). Shen ve Kram (2011), expatların gelişimsel destek ağlarının işlevlerini kategorize etmiştir. Buna göre, gurbetçilerin ağlarının temel destek işlevleri kariyer geliştirme (örn. iş koçluğu, kariyer stratejisi oluşturma), psikososyal (örn. duygusal destek, arkadaşlık, kabul ve onay) ve kültürler arası geçiş (örn. kültürel rehberlik, geçişi kolaylaştırma, ev bağlantısı) işlevleridir. Öte yandan, expatlara sosyal ağlarından gelen sosyal destek türleri ve işlevlerinin yanında aynı zamanda bu farklı destek türlerini sağlayan kaynaklar da önemlidir (Bayraktar, 2019). Bu kaynaklar arasında iş arkadaşları, yerel vatandaşlar ve diğer (akran) expatlar bulunmaktadır.

Bir expatın stresi çoğunlukla yerel kültür ve çevreye aşina olmamasından kaynaklandığından, yerel vatandaşlar son derece önemli bir bilgi, araç ve geri bildirim desteği kaynağı olabilir. İş arkadaşları mesleki bilgi desteği sunarak expatın işe uyumunu ve mesleki gelişimini olumlu etkileyebilir. Örneğin, Türk bir yöneticinin aynı kuruluştaki diğer kültürel geçmişlerden gelen meslektaşlarıyla ağ kurmak yerine, uzun mesafeli etkileşim gerektirse de destek için yan kuruluşlardaki diğer Türk yöneticilerle kişisel bir ağ kurma olasılığının daha yüksek olduğu ifade edilmektedir. Çünkü diğer (akran) expatlar önemli duygusal ve geri bildirim desteği kaynaklarıdır. Diğer expatlar, öz değerlendirmeleri doğrulamak ve daha yüksek psikolojik rahatlık sağlamak için bir sosyal karşılaştırma kaynağı olarak hizmet ederler. Expatlar birbirleriyle olumlu veya olumsuz deneyimlerini paylaşabildiğinden, diğer expatlarla etkileşim yeni bir expatın sosyal, kültürel ve mesleki uyumunu artıracaktır. Diğer expatlar ev sahibi çevre hakkında bilgi sağlama, deneyimlerini paylaşma ve daha önce kurulmuş olan yeni ağlara girilmesine destek verme işlevi de görürler. Öte yandan, dil, kültürel normlar ve değerlere dayalı kişiler arası benzerlik, etkileşim ve yardımlaşma konusunda daha istekli olmalarını sağlayabileceğinden, expatlar göç edilen ülkede yaşayan diğer expatlardan destek ararlar (Caligiuri & Lazarova, 2002, Farh & diğerleri, 2010; van Bakel, 2024).

Expatların ev sahibi ülke vatandaşlarından ziyade diğer expatlardan sosyal destek arayacağını savunan çeşitli teoriler ortaya konmuştur. Benzerlik-çekim hipotezi, benzer tutumlara, görüşlere, yeteneklere veya davranışlara sahip bireylerin birbirlerine daha güçlü bir şekilde iletişim kurduklarını ve dolayısıyla daha kaliteli ilişkiler geliştirdiklerini öne sürmektedir. Etkileşim halindeki bireylerin bireysel özelliklerindeki benzerlikler, empatik anlayışı ve karşılıklı desteği teşvik ederek dayanışma ağı oluşturmayı kolaylaştırmaktadır (Wellman & Wortley, 1990). Kaygı/belirsizlik yönetimi teorisi, bireylerin kültürel olarak birbirine daha benzemesi durumunda kişilerarası iletişimin daha etkili ve daha az zorlayıcı olacağını öne sürmektedir (Gudykunst & Nishida, 2001). Bu mantık doğrultusunda, ev sahibi ülke vatandaşlarından ziyade diğer expatlardan daha fazla sosyal destek aldıklarını ve diğer yabancıların bu desteğinin duygusal

açından daha değerli olduğu değerlendirilmektedir. Duygusal açıdan daha değerli ve bağlama göre ayarlanmış olan diğer expatlar tarafından sağlanan sosyal destek, expatın başarı kriterleri üzerinde daha güçlü doğrudan etkilere sahip olabilir, dolayısıyla dolaylı olarak bağlılığı, performansı ve elde tutmayı etkileyebilir (van Laken vd., 2024).

Bayraktar (2019), diğer expatlarla kurulan dayanışma ağlarının işlevlerini beş tema altında gruplandırmıştır: (i) 'Köprü' olarak adlandırılan ilk tema, dayanışma ağlarının ana ve ev sahibi kültürleri uyumlaştırma rolüne atıfta bulunmaktadır. Diğer expatlar iki farklı kültürü karşılaştırabilme becerileri sayesinde yeni göç eden expatın geçiş dönemindeki deneyimlerini kolaylaştırmak için çeşitli tavsiyeler verebilirler. Ayrıca, aynı kökeni paylaşan bu diğer expatlar, yeni göç etmiş expata göç edilen ülkenin kültürünü benzer bir bakış açısıyla tanıtabilir ve gurbetçinin iki kültür arasında bir denge kurmasına yardımcı olabilirler. Dolayısıyla dayanışma ağları expatın kendi kültürüne kıyasla kültürel farklılıkları ve benzerlikleri anlamasına yardımcı olarak kültürel mesafeyi azaltma ve uyumu kolaylaştırma işlevine sahiptir. (ii) 'Aşinalık' teması açısından ise dayanışma ağları aynı geçmişi, dili, düşünme ve hareket etme biçimini ve alışkanlıkları paylaşma işlevi görmektedir. Algılanan bu aşinalık, benzerlikler ve bu benzerlikler sayesinde expatın kendini iyi hissetmesi ile ilişkilendirilmiştir. (iii) 'Aidiyet duygusu' teması bir topluluğa veya yakın çevreye duyulan yakınlığı temsil etmektedir. Bu tema altında dayanışma ağları, expatın yabancı bir ortamda kendini izole hissetmediği, ailenin veya evin bir uzantısı gibi işlev görmektedir. (iv) 'Psikososyal destek' diğer expatlar tarafından sağlanan bir diğer sosyal destek kaynağı olarak ortaya çıkmıştır. Bu destek türü expatların kendilerini arkadaş canlısı, misafirperver ve güvenilir ortamda hissetmelerine olanak sağlamaktadır. Psikososyal destek teması açısından dayanışma ağları, ihtiyaç duyulduğunda destek alınacak, uyum sürecinde expatla ilgilenecek, onu yalnız bırakmayacak ve onunla empati kuracak bir unsur olma işlevi görmektedir. (v) 'Anavatan kültürüyle sosyal bağları sürdürmek' teması açısından ise diğer expatlarla kurulan dayanışma ağları, expatın menşe ülkesiyle bağları olarak görülmektedir. Diğer expatlarla menşei ülkeleri hakkında konuşabilmek ve kültürel değerleri paylaşmak, expata köklerini ve kimliğini hatırlatma ve expatı anavatan kültürüne bağlı tutma işlevini görmektedir.

Kısacası expatların dayanışma ağlarının değerlendirilmesi çeşitli nedenlerden dolayı önemlidir. Expatlar yeni bir ülkeye vardıklarında genellikle kültür şoku ve izolasyon hissi yaşarlar. Dayanışma ağları duygusal destek, pratik tavsiyeler ve aidiyet duygusu sağlayarak geçişi ve kültürel uyumu kolaylaştırır. Dayanışma ağları, konut ipuçları, sağlık hizmetleri önerileri ve dil öğrenme yardımı gibi kaynakları paylaşarak gurbetçilerin alışkın olmadıkları durumlarda yollarını bulmalarına yardımcı olur. Dayanışma ağları, expatları kendi potansiyel iş ortakları, yatırımcılar ve müşterilerle buluşturabilir. Expatlar ve yerel halk arasında bilgi ve uzmanlık alışverişini kolaylaştırarak yenilikçiliği ve ekonomik büyümeyi teşvik etmek de dayanışma ağlarının bir diğer niteliğidir. Dayanışma ağları, expatlar ve ev sahibi toplum arasında anlayışı teşvik eden etkinlikler ve faaliyetler düzenlenmesinde rol oynayarak kültürel farklılıklar arasında köprü kurabilir. Expatlar için kolektif bir ses olma özelliğini taşıyan dayanışma ağları yerel makamlar veya işverenler nezdinde expatların haklarını ve çıkarlarını savunan bir mekanizma olarak konumlanabilir. Hükümetler ve kuruluşlar, dayanışma ağları aracılığıyla expatların ihtiyaçlarını ve karşılaştıkları zorlukları anlayarak daha iyi hedeflenmiş destek hizmetleri ve entegrasyon programları geliştirebilir. Kısacası, expatların dayanışma ağlarını incelemek, expatların yeni çevrelerinde nasıl hareket ettiklerine, göç edilen ülkeye nasıl uyum

sağladıklarına, yerel ekonomiye ve topluma nasıl katkıda bulunduklarına ve kendilerini etkileyen politikaları potansiyel olarak nasıl etkilediklerine ışık tutabilir.

5. Türk Expatların Dayanışma Ağları

Türk expatlar, yaşadıkları ülkelere ve ilgi alanlarına göre çeşitli dayanışma ağlarına dâhil olma imkânına sahiptirler. Bu ağlar, yeni bir ülkeye uyum sağlamaktan iş bulmaya kadar çeşitli konularda destek ve rehberlik sunar. Türk Expatların dayanışma ağlarını dernekler ve vakıflar, sosyal medya grupları, çevrimiçi forumlar ve mesleki ağlar oluşturmaktadır. Birçok ülkede, Türk kültürü ve geleneklerini korumayı ve Türk expatlara destek olmayı amaçlayan dernekler ve vakıflar bulunmaktadır. Bu dernekler ve vakıflar, sosyal etkinlikler, dil kursları, iş bulma yardımı ve yasal danışmanlık gibi çeşitli hizmetler sunabilir. Facebook, Instagram ve LinkedIn gibi platformlarda birçok Türk expat grubu bulunmaktadır. Bu gruplar expatlara bilgi paylaşımı yapma, bağlantı kurma ve tavsiye alma olanağı sağlamaktadır. Çevrimiçi forumlar Türk expatlara çeşitli konularda bilgi ve destek sunan bir diğer kaynaktır. Bu forumlarda, diğer expatların deneyimlerinden ve tavsiyelerinden yararlanılabilmektedir. Mesleki ağlar sayesinde ise Türk expatlar mesleki profesyonellerle bağlantı kurabilmekte ve iş ilanları hakkında bilgi edinebilmektedir.

Türk expatları destekleyen en önemli unsurlardan birini Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) oluşturmaktadır. YTB yurt dışında yaşayan Türk vatandaşlarına çeşitli hizmetler sunan bir devlet kurumudur. YTB'nin Türk expatları destekleme noktasındaki bazı önemli işlevleri bulunmaktadır. YTB, yurt dışında yaşayan Türk girişimcilere destek programları sunma, iş bulma konusunda rehberlik ve danışmanlık hizmeti verme, yurt dışında yaşayan Türk işadamları ve yatırımcılar için platformlar oluşturma, sosyal ve kültürel etkinlikler düzenleyerek Türk expatlar arasında dayanışmayı teşvik etme, Türk expatların sorunlarını ve taleplerini dinlemek ve çözüm üretmek için çalışmalar yürütme, Türk expatların Türkiye ile bağlarını güçlendirmek için çeşitli faaliyetler düzenleme gibi önemli işlevlerde bulunmaktadır (Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, 2024).

Dünya Türk İş Konseyi (DTİK), iletişim ağı oluşturarak ekonomik kalkınma, entegrasyon ve refah oluşturma vizyonu ile dünyanın dört bir yanındaki Türk expatları temsil eden özel amaçlı bir konsey niteliğindedir. Konseyin amacı, yurt dışında yaşayan Türk girişimcileri ve profesyonelleri tek bir platformda birleştirerek, küresel ölçekte Türk iş dünyasının güçlenmesine katkıda bulunmaktır. Konsey dünyanın 70'den fazla ülkesinde 1700'den fazla üyesiyle Türk expatlar arasında güçlü bir ağ kurmayı ve iş birliğini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca düzenlediği konferanslar, paneller ve yayınlar aracılığıyla Türk iş dünyasına güncel ekonomik ve ticari bilgiler sunmaktadır (Dünya Türk İş Konseyi, 2022a).

Türk expatları dayanışma ağlarını oluşturan en önemli unsurlar arasında dernek, vakıf ve topluluklar yer almaktadır. Amerika Birleşik Devletleri'nde Türk Amerikan Derneği ve Türk Amerikan Dernekleri Federasyonu bunlardan en önemlileri olarak göze çarpmaktadır. Türk Amerikan Derneği aylık buluşmalar, bilgi ve kaynak paylaşımı, çeşitli spor ve kültürel aktiviteler aracılığıyla expatları desteklemektedir (Turkish-American Association, 2024). Türk Amerikan Dernekleri Federasyonu, Amerika'daki Türk expatları güçlendirmeye, örgütlemeye ve hukuk çerçevesinde haklarını korumaya çalışmakta, expatlar arasında işbirliğini teşvik etmektedir (Federation of Turkish American Associations, 2024). Almanya'da Almanya Türk Toplumu, Türk-Alman Dayanışma ve Eğitim Vakfı ve Vasistdas ön plana çıkan dernek ve vakıflar

arasındadır. Almanya Türk Toplumu, expatların sosyal uyumunu artırma, expatların bilgi ihtiyacını karşılama, çeşitli konularda expatların savunuculuğunu yapma ve kapsayıcı bir toplum yaratma misyonuyla expatları desteklemektedir (Türkische Gemeinde in Deutschland, 2024). Türk-Alman Dayanışma ve Eğitim Vakfı'nın misyonlarından biri eğitim, ekonomik, sosyal, sportif ve bilimsel etkinlikler aracılığıyla Türk expat topluluğunun dayanışmasına, işbirliği oluşturmaya ve gelişmesine katkı sunmaktır (Türk-Alman Dayanışma ve Eğitim Vakfı, 2024). Vasistdas ise Almanya'ya yeni gelen ya da gelmeyi düşünen Türkiye expatlara, Almanya'daki ilk yıllarında bir rehber olabilmeyi ve uyum süreçlerini hızlandırmayı amaçlamaktadır. Vasistdas özellikle Almanya'ya göç eden ve burada yakın aile bireyleri olmayan, dolayısıyla aile arasındaki deneyim ve bilgi aktarımına ulaşma şansı olmayan yeni nesil expatları bilgilendiren ve sosyalleştiren, onların hayatlarını kolaylaştıran ve entegrasyonlarını hızlandıran bir dayanışma ağı platformu niteliğindedir (Vasistdas, 2024). Kanada'da Türk Toplum Merkezi, Kanada Türk Cemiyeti ve Kanada Türk Dernekleri Federasyonu Türk expatların dayanışma ağlarını oluşturan topluluklar konumundadır. Türk Toplum Merkezi'nin amacı Türk expatlara sosyal, eğitsel, kültürel hizmetler sunmak, danışmanlık yapmak ve Kanada'ya yeni gelen expatların Kanada'daki iş hayatına ve sosyal hayata alışmalarına yardımcı olmaktır. Merkez, bilgilendirici seminerler, eğitim seminerleri, çevre geliştirmek için tanışma toplantıları ve kültürel etkinliklerde bulunmaktadır (Turkish Community Center, 2024). Kanada Türk Cemiyeti, Türk expatlar arasındaki desteği artırma, expatların toplumda görünürlüğünü sağlama, expatlar için kültürel, sosyal ve sanatsal faaliyetler düzenleme gibi işlevlere sahiptir (Turkish Society of Canada, 2024). Kanada Türk Dernekleri Federasyonu ise Türk expatları kültürel, ekonomik ve toplumsal açıdan desteklemeyi, expatlar arasındaki dayanışmayı ve işbirliğini artırmayı, Türk expatların savunuculuğunu yaparak onların sosyal refahını artırmayı amaçlamaktadır (The Federation of Canadian Turkish Associations, 2024). Avusturalya'da Güney Avusturalya Türk Derneği, Avustralya Türk Dostluk Derneği, Türk Refah Derneği ve Anadolu Kültür Merkezi topluluklar expatların dayanışma ağlarının önemli bileşenleridir. Güney Avusturalya Derneği'nin amacı Avusturalya'da yaşayan Türk expatlar arasındaki bağın sağlanması, sürdürülmesi ve geliştirilmesidir (Turkish Association of South Australia, 2024). Avustralya Türk Dostluk Derneği, Türk expatlar arasındaki kültürel, sanatsal, eğitimsel ve ticari bağları güçlendirmeye, Türk expatlar ile Avustralya toplumu arasında olumlu ilişkiler geliştirmeye çalışmaktadır. Bu mücadelesini de kültürel kutlamalar, eğitim seminerleri, iş ağı programları, saha gezileri, gençlik toplantıları, sosyal ve kültürlerarası faaliyetler gibi etkinlikler aracılığıyla sürdürmektedir (The Australian Turkish Friendship Association, 2023). Türk Refah Derneği, Avustralya'daki Türk expatlara destek ve savunuculuk sağlamak için çalışmaktadır. Derneğin verdiği destekler arasında danışmanlık, psikolojik destek, kaynak sağlama, savunuculuk ve dil eğitimi gibi destekler yer almaktadır (Turkish Welfare Association, 2024). Anadolu Kültür Merkezi ise Avustralya'da yaşayan Türk expatları bir araya getirmek için mücadele etmekte ve sosyal ve kültürel etkinlikler aracılığıyla expatlar arasında birlik, uyum ve sosyal ve kültürel farkındalık yaratmayı amaçlamaktadır. Merkez aynı zamanda expatların ekonomik, demokratik, sosyal ve sendikal haklarını savunmaktadır (Anatolian Culture Centre, 2024). Danimarka'da Türk Expats Derneği önemli bir expat topluluğu olarak göze çarpmaktadır. Dernek, expatları bir araya getirerek onların Danimarka toplumuna daha iyi uyum sağlamalarına; Danimarka'daki Türk topluluğu arasındaki bağları güçlendirmeye; deneyimleri paylaşmaya, expatlar için ağ oluşturma fırsatları yaratmaya, expatların Danimarka ve Türkiye kurum-kuruluşları nezdinde temsil edilmesine yönelik çalışmalarda bulunmaktadır (Turkish Expats in Denmark, 2024).

Fransa’da L’Aigle Türk Fransız Derneği ve Institut français Türkiye, Türk expatları destekleyen unsurlar arasındadır. L’Aigle Türk Fransız Derneği,, Fransa’da yaşayan Türk expatları kültürel, sosyal, sportif ve manevi faaliyetler aracılığıyla bir araya getirmeyi ve expatlar arasında bir dayanışma ağı kurmayı hedeflemektedir (L’Aigle Türk Fransız Derneği, 2024). Institut français Türkiye ise Türk expatlara Fransız kültürünü tüm çeşitliliği ile tanıtmayı amaçlamakta, expatların sosyal ve kültürel hayata katılımları için etkinlikler düzenlemekte, dil, eğitim, bilim konularında yerel organizasyonla işbirliği kurarak expatların gelişimine katkı sunmayı hedeflemekte ve expatların iş ve eğitim fırsatlarına ulaşmaları için bilgi paylaşımı yapmaktadır (l’Institut français de Turquie, 2024). Hollanda’da ise Türkiye Federasyonu Hollanda çeşitli etkinlikler aracılığıyla Türk expatları buluşturmakta, expatlar arasında deneyim paylaşımına olanak sağlamakta, expatların Hollanda’ya uyumları için bilgi ve kaynak alışverişine olanak sağlamaktadır (De Turkse Federatie Nederland, 2024). Görüldüğü üzere dernek, vakıf ve topluluklar Türk expatların yeni bir ülkeye uyum sağlamalarına, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılamalarına, haklarını savunmalarına ve güçlü bir topluluk oluşturmalarına yardımcı olarak önemli bir dayanışma ağı işlevi görmektedirler.

Çevrimiçi forumlar Türk expatlar için birbirleriyle bağlantı kurmak, bilgi ve deneyim paylaşmak, toplumsal katılımı ve uyumu artırmak ve dayanışma ağları oluşturmak için önemli platformlardır. Çevrimiçi forumlar, göçmenlerin yaşadıkları zorlukları aşmalarına ve yeni bir ülkeye uyum sağlamalarına yardımcı olabilir. Çevrimiçi forumlar arasında Community Abroad, Expatica, InterNations ve Expat Forum ön plana çıkmaktadır.

Sosyal medya platformları da Türk expatlar için önemli bir dayanışma ağı niteliğindedir. Türk expatların dayanışma ağı olarak sosyal medya, göçmenlerin yeni bir ülkeye uyum sağlamalarına, bilgi ve deneyimlerini paylaşmalarına, sosyalleşmelerine, haberdar olmalarına ve toplumsal katılıma katkıda bulunur. Instagram platformunda Almanya Yeni Nesil Türk Göçmenler (@almanyaturkexpatlar), Nordrhein-Westfalen Türk Expatlar (@nrwnewwaveexpats), Expathy Org/Therapy for Expats (@expathyorg), Enschede Expatları (@enschede_expatlari), Turkish Expats in Belgium (@turkish.expats.be), TEN-Turkish Expats in Norway (@turkishexpatsinnorway) ve Bringing Turkish Community Together (@turkishexpats) gibi sosyal medya hesapları expatların aktif olarak kullandıkları haberleşme ve dayanışma ağı olma niteliğini taşımaktadır. LinkedIn platformunda Turkish Expats in Germany, Dutch/Turkish platform for B2B and Expats, Turkish Expats in Czechia, Almanya Türk Expatlar, Turkish Women Expats in Czechia, Turkish Expats in Scandinavia, Professional Turkish Expats in Netherlands, Turkish Expats in Hungary, Turkish Professionals and Expats in Switzerland gibi topluluklar Türk expatların profesyonel ve mesleki dayanışma ağları için önemli unsurlar konumundadır. Ayrıca Türk Expat Televizyonu, videolar ve makaleler, söyleşiler, röportajlar, sanatsal etkinlikler ve topluluk buluşmaları organizasyonları aracılığıyla Türk expatları bilgilendirmekte, sosyal ve kültürel etkinliklere katılımlarını teşvik etmektedir.

Türk expatlar, çeşitli ülkelerde pek çok farklı dayanışma ağı kurmuşlardır. Bu ağlar, expatların yeni bir ülkeye uyum sağlamalarına, bilgi ve deneyimlerini paylaşmalarına, sosyalleşmelerine ve toplumsal bağlarını güçlendirmelerine yardımcı olurken, aynı zamanda mesleki ve hukuki açıdan da savunuculuk yapmaktadır. Dayanışma ağları, expatların yerel toplumla entegrasyonunu kolaylaştırmak için bir köprü işlevi görmektedir. Ayrıca, bu ağlar expatlara danışmanlık ve psikososyal destek sunarak, onların ruh sağlıklarını ve sosyal refahlarını olumlu yönde etkileyen önemli bir rol oynamaktadır.

6. Sonuç

Çalışmada nitelikli Türk Göçmenlerin kendilerini farklı bir göçmen türü olarak ifade etmek için 'expat' terimini nasıl kullandıkları, expatları göçe motive eden unsurları, expatların yurt dışında oluşturdukları dayanışma ağları ve bu ağların önemi ele alınmıştır. Çalışma, nitelikli Türk göçmenlere dair çalışmalara hem kavramsal hem de operasyonel bir katkı sağlamaktadır. Expatların göç motivasyonlarının ve dayanışma ağlarının literatürde yeterince vurgulanmadığı düşünüldüğünde nitelikli göçün psikososyal yönüne vurgu yaparak literatüre katkı sağlamaktadır. Ayrıca çalışmanın nitelikli göçün yönetimine, expatların yurt dışındaki görevlere hazırlıklarının iyileştirilmesine ve göçte başarılı sosyo-kültürel ve psikolojik uyuma yeni bir çerçeve kazandıracağı değerlendirilmektedir. Özellikle küresel işgücü piyasasında artan mobilite ile birlikte expatların karşılaştığı zorlukların anlaşılmasına ve bu zorlukların aşılmasına yönelik stratejiler geliştirilmesine ışık tutmaktadır. Aynı zamanda, expat dayanışma ağlarının güçlendirilmesi, göçmenlerin yeni çevrelerine daha hızlı ve etkili bir şekilde entegre olmalarını kolaylaştırabilir. Bunun yanı sıra, expatların deneyimlerinin daha iyi anlaşılması, göç politikalarının ve destek mekanizmalarının daha kapsayıcı ve etkili hale getirilmesine yardımcı olabilir.

Çalışmada öncelikle expat kavramı hem teorik hem de pratik biçimde ele alınmıştır. Nitelikli Türk göçmenlerin kendilerini expat olarak tanımlama çabalarının altında yatan nedenler, 'expat' kavramının 'göçmen' kavramından ayrıldığı noktalar ve expatların bu kavram çerçevesinde topluluk duygusu oluşturma çabaları ele alınmıştır. Çalışma, expat olgusunun teorik anlayışının ötesine geçmeyi, bir expatın ne olduğunu tanımlamayı ve expatların bir topluluğa ait olma duygusunu ampirik bir şekilde açıklığa kavuşturmayı mümkün kılmıştır. Ayrıca çalışmada expat kavramının kullanılmasının 'göçmen' kavramını yapı sökümüne uğrattığı ve göçmenlerin sosyal hiyerarşileşmesine neden olduğu ifade edilmektedir. Bu noktada çalışma ulusal literatüre 'expat' kavramının kullanımına ve kavramın kullanımının altında yatan amacın açıklanmasına dair benzersiz bir yaklaşım getirmektedir.

Türk expatların göç motivasyonları ile yurt dışında kurdukları dayanışma ağları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Ekonomik, bireysel ve sosyal faktörlerle şekillenen göç kararı, expatların yeni bir ülkede karşılaştıkları zorluklarla başa çıkma sürecinde dayanışma ağlarını kritik bir destek mekanizması haline getirmektedir. Özellikle diğer expatların oluşturduğu ağlar, benzer deneyimlerin paylaşılması, psikososyal destek sağlanması ve kolektif öğrenme süreçleriyle expatların uyum sürecini kolaylaştırmaktadır. Bu durum, göç motivasyonlarının sadece ekonomik faktörlerle sınırlı olmadığını, psikososyal ihtiyaçların da bu süreçte belirleyici bir rol oynadığını göstermektedir. Bu nedenle, nitelikli göçmenlerin yurt dışı deneyimlerini iyileştirmek için, göç politikalarının ekonomik unsurların yanı sıra psikososyal destek mekanizmalarını da içerecek şekilde genişletilmesi gerekmektedir. Örneğin, expatların yerel topluluklarla ve diğer expatlarla etkileşimini artıracak programların desteklenmesi, uyum sürecini hızlandırabilir ve göçmenlerin yaşam kalitesini yükseltebilir.

Dayanışma ağlarının güçlendirilmesi, expatların karşılaştıkları zorluklarla daha etkili bir şekilde başa çıkmalarını sağlayabilir. Bu bağlamda, devletlerin ve uluslararası kuruluşların, expatların birbirleriyle ve yerel topluluklarla bağlantı kurmalarını kolaylaştıracak platformlar oluşturmaları önemlidir. Özellikle dijital iletişim araçları kullanılarak, expatların bilgi ve deneyim paylaşımını artırmaya yönelik çevrimiçi toplulukların teşvik edilmesi, bu sürece önemli bir katkı sağlayabilir. Sonuç olarak, göç motivasyonları ile dayanışma ağları arasındaki bu sinerji, nitelikli göçmenlerin yurt dışı deneyimlerini daha başarılı ve sürdürülebilir kılmak için politika yapıcılarının dikkate alması gereken bir alan olarak öne çıkmaktadır.

Bu çalışmanın sonuçları, politika yapıcıların, araştırmacıların ve şirketlerin nitelikli işgücünün kendilerini nasıl konumlandığına, nitelikli göçteki itici ve çekici faktörlerin neler olduğuna dair farkındalık edinmeleri açısından önemlidir. Çalışmada Türk expatların dayanışma ağlarının ve bu ağların işlevlerinin kritik önemine yapılan vurgu nitelikli göçün ekonomik yönünün yanında psikososyal yönünün de olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca çalışma expat olgusunun kavramlaşmasında, expatları göçe motive eden unsurların şekillenmesinde ve expatların dayanışma ağları tarafından desteklenmesinde rol oynayan mikro, mezo, ekzo ve makro düzeyde faktörleri ekolojik bir perspektiften ele almaktadır. Expatların göç motivasyonunu oluşturan farklı unsurların tespiti ve dayanışma ağlarının göçe dair dinamikleri uzun vadede nasıl etkilediğinin belirlenmesi için başka çalışmalar da önerilmektedir.

Kaynakça

- Anatolian Culture Centre. (2024). *Enriching the Anatolian culture and heritage...* Anadolu Kültür Merkezi. <http://www.anatoliantculturalcentre.com/services.html>
- Arifa, Y. N., El Baroudi, S., & Khapova, S. N. (2021). How do Individuals Form Their Motivations to Expatriate? A Review and Future Research Agenda. *Frontiers in sociology*, 6, 631537. <https://doi.org/10.3389/fsoc.2021.631537>
- Bayraktar, S. (2019). A diary study of expatriate adjustment: Collaborative mechanisms of social support. *International Journal of Cross Cultural Management*, 19(1), 47-70. <https://doi.org/10.1177/1470595819836688>
- Beaverstock, J.V. (2007). 'World city networks from below: international mobility and inter city relations in the global investment banking industry', içinde Taylor, P.J., Derudder, B., Saey, P. and Witlox, F. (ed) *Cities in Globalization: Practices, Policies, Theories*. London: Routledge, 52-71.
- Beaverstock, J. V. (2011). Servicing British Expatriate 'Talent' in Singapore: Exploring Ordinary Transnationalism and the Role of the 'Expatriate' Club. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 37(5), 709-728. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2011.559714>
- Bierbrauer, G., & Pedersen, P. (1996). 'Culture and Migration,' içinde *Applied Social Psychology*, ed. G. Semin and K. Fiedler, London: Sage, pp. 399-422.
- Caligiuri, P., & Lazarova, M. (2002). A model for the influence of social interaction and social support on female expatriates' cross-cultural adjustment. *The International Journal of Human Resource Management*, 13(5), 761-772. <https://doi.org/10.1080/09585190210125903>
- Castles, S, de Haas, H, & Millar, M. (2013). *The Age of Migration*, 5th ed. Palgrave Macmillan: London.
- Cerdin, J. L., & Selmer, J. (2013). Who is a self-initiated expatriate? Towards conceptual clarity of a common notion. *The International Journal of Human Resource Management*, 25(9), 1281-1301. <https://doi.org/10.1080/09585192.2013.863793>
- Collings, D.G., Scullion, H., & Morley, M.J. (2007). Changing Patterns of Global Staffing in the Multinational Enterprise: Challenges to the Conventional Expatriate Assignment and Emerging Alternatives, *Journal of World Business*, 42, 198-213. <https://doi.org/10.1016/j.jwb.2007.02.005>
- Cranston, S. (2017). Expatriate as a "Good" Migrant: Thinking Through Skilled International Migrant Categories. *Population, Space, and Place*, 23(6), 1-12. <https://doi.org/10.1002/psp.2058>
- Crawley, H., & Skleparis, D. (2017). Refugees, migrants, neither, both: categorical fetishism and the politics of bounding in Europe's 'migration crisis.' *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 44(1), 48-64. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2017.1348224>
- De Turkse Federatie Nederland. (2024). Over ons. Türk Federasyonu Hollanda: <https://www.turksefederatie.nl/over-ons/> adresinden alınmıştır
- Despotovic, W. V., Hutchings, K., & McPhail, R. (2022). Business, pleasure or both?: Motivations and changing motivation of self-initiated expatriates. *Journal of Management*, 1-26. <https://doi.org/10.1017/jmo.2022.38>
- Dickmann, M., Doherty, N., Mills, T., & Brewster, C. (2008). Why do they go? Individual and corporate perspectives on the factors influencing the decision to accept an international assignment. *The International Journal of Human Resource Management*, 19(4), 731-751. <https://doi.org/10.1080/09585190801953749>
- Doherty, N. (2013). Understanding the Self-Initiated Expatriate: A Review and Directions for Future Research. *International Journal of Management Reviews*, 15, 447-469. <https://doi.org/10.1111/ijmr.1200>
- Dünya Türk İş Konseyi. (2024). *Dünya Türk İş Konseyi (DTİK)*. <https://www.dtik.org.tr/>
- Ewers, M.C. (2007). 'Migrants, markets and multinationals: competition among world cities for the highly skilled'. *GeoJournal*, 68(2-3): 119-30. <https://doi.org/10.1007/s10708-007-9077-9>
- Farh, C. I. C., Bartol, K. M., Shapiro, D. L., & Shin, J. (2010). Networking abroad: A process model of how expatriates form support ties to facilitate adjustment. *The Academy of Management Review*, 35(3), 434-454. <https://doi.org/10.5465/AMR.2010.51142246>
- Federation of Turkish American Associations. (2024). Hakkımızda. Türk Amerikan Dernekleri Federasyonu: <https://tadf.info/hakkimizda/> adresinden alınmıştır
- Froese, F. J. (2011). Motivation and adjustment of self-initiated expatriates: the case of expatriate academics in South Korea. *The International Journal of Human Resource Management*, 23(6), 1095-1112. <https://doi.org/10.1080/09585192.2011.561220>

- Gatti, E. (2009). Defining the Expat: the case of high-skilled migrants in Brussels. *Brussels Studies. The e-journal for academic research on Brussels*, 28. Retrieved from <http://journals.openedition.org/brussels/681>
- Gudykunst, W. B., & Nishida, T. (2001). Anxiety, uncertainty, and perceived effectiveness of communication across relationships and cultures. *International Journal of Intercultural Relations*, 25(1), 55–71. [https://doi.org/10.1016/S0147-1767\(00\)00042-0](https://doi.org/10.1016/S0147-1767(00)00042-0)
- Hannerz, U. (1996). *Transnational Connections: Culture, People, Places*. London: Routledge.
- l'Institut français de Turquie. (2024). *GmMissions et actions. Institut français Türkiye*. <https://www.ifturquie.org/fr/qui-sommes-nous/missions-et-actions/>
- Klekowski von Koppenfels, A. (2014). *Migrants or expatriates? Americans in Europe*. Palgrave Macmillan.
- Kunz, S. (2020). Expatriate, migrant? The social life of migration categories and the polyvalent mobility of race. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 46(11), 2145–2162. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2019.1584525>
- L'Aigle Fransız Türk Derneği. (2024). *Tarihçe*. <https://afta.fr/tarihce/>
- Liu, C.-H., & Lee, H.-W. (2008). A proposed model of expatriates in multinational corporations. *Cross Cultural Management*, 15(2), 176–193. <https://doi.org/10.1108/13527600810870615>
- Madi, A., Alsoussi, A., & Shubailat, O.M. (2023). Self-initiated expatriates motivation and basic psychological needs – a generalization and extension replication. *Journal of Global Mobility*, 11(3), 358–387. <https://doi.org/10.1108/JGM-09-2022-0049>
- Manev, I.M., & Stevenson, W.B. (2001). Nationality, Cultural Distance and Expatriate Status: Effects on the Managerial Network in a Multinational Enterprise. *Journal of International Business Studies*, 32, 285–303. <https://doi.org/10.1057/palgrave.jibs.8490953>
- Marketing Türkiye. (2023). *Türkiye'nin "Expat Fabrikası" şirketleri*. <https://www.marketingturkiye.com.tr/haberler/expat-fabrikasi-sirketler/>
- Massey, D.S., & Espinosa, K.E. (1997). What's Driving Mexico-U.S. Migration? A Theoretical, Empirical, and Policy Analysis. *American Journal of Sociology*, 102, 939–999. <https://doi.org/10.1086/231037>
- McNulty, Y., & Brewster, C. (2016). Theorizing the meaning(s) of 'expatriate': establishing boundary conditions for business expatriates. *The International Journal of Human Resource Management*, 28(1), 27–61. <https://doi.org/10.1080/09585192.2016.1243567>
- McNulty, Y., & Vance, C. (2017). Dynamic global careers: a new conceptualization of expatriate career paths. *Personnel Review*, 46(2):1–18. <https://doi.org/10.1108/PR-06-2015-0175>
- Pehkonen, A. (2018). *Together or alone together in ethnically diverse work communities*. İçinde D. Habti & M. Elo (Ed.), *Global mobility of highly skilled people-Multidisciplinary perspectives on self-initiated expatriation* (pp. 165–185). Cham: Springer.
- PricewaterhouseCoopers. (2010). Talent mobility 2020: the next generation of international assignments. Retrieved from <http://pwc.com/managingpeople2020>
- Richardson, J., & Mallon, M. (2005). Career Interrupted? The Case of the Self-Directed Expatriate, *Journal of World Business*, 40, 409–420. <https://doi.org/10.1016/j.jwb.2005.08.008>
- Rogaly, B., & Taylor, B. (2010). 'They Called Them Communists Then ... What D'You Call 'Em Now? ... Insurgents?'. Narratives of British Military Expatriates in the Context of the New Imperialism. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 36(8), 1335–1351. <https://doi.org/10.1080/13691831003687741>
- Selmer, J., & Luring, J. (2010). Self-initiated academic expatriates: Inherent demographics and reasons to expatriate. *European Management Review*, 7, 169–179. <https://doi.org/10.1057/emr.2010.15>
- Shen, Y., & Kram, K. E. (2011). Expatriates' developmental networks: Network diversity, base, and support functions. *The Career Development International*, 16(6), 528–552. <https://doi.org/10.1108/13620431111178317>
- The Australian Turkish Friendship Association. (2023). *Hakkımızda*. <https://turkishaustralians.org.au/t%C3%BCrk%C3%A7e>
- The Federation of Canadian Turkish Associations. (2024). *About*. <https://www.turkishfederation.ca/about.html>
- Thorn, K. (2009). The relative importance of motives for international self-initiated mobility. *Career Development International*, 14, 441–464. <https://doi.org/10.1108/13620430910989843>
- Turkish Association of South Australia. (2024). *About Us*. <https://turkishassociationsa.org/>
- Turkish Community Center. (2024). *Hakkımızda*. <https://turkishcommunitycentre.org/hakkimizda/>

- Turkish Expats in Denmark. (2024). *Vizyon ve Misyona*. <https://teid.dk/tr/>
- Turkish Society of Canada. (2024). *About Us*. <https://turkishcanada.org/about/>
- Turkish Welfare Association. (2024). *About Us*. <https://nswturkishwelfare.org.au/>
- Turkish-American Association. (2024). *Arizona Türk-Amerikan Derneği*. <https://taa-az.org/>
- TÜİK. (2024). *Yükseköğretim Beyin Göçü İstatistikleri, 2021-2023*. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Yuksekogretim-Beyin-Gocu-Istatistikleri-2021-2023-53839>
- Türk-Alman Dayanışma ve Eğitim Vakfı. (2024). *Amaçlarımız*. <http://www.tadev.org.tr/index.php/>
- Türkische Gemeinde in Deutschland. (2024). *Leitbild*. <https://redesign.tgd.de/wp-content/uploads/2019/06/Leitbild.pdf>
- Van Bakel, M. (2024). *Breaking out of the Expat Bubble*. New York and London: Routledge.
- van Bochove M, Engbersen G. (2015). Beyond cosmopolitanism and expat bubbles: challenging dominant representations of knowledge workers and trailing spouses. *Population, Space and Place*, 21(4), 295–309. <https://doi.org/10.1002/psp.1839>
- van der Laken, P. A., van Engen, M. L., van Veldhoven, M. J. P. M., & Paauwe, J. (2019). Fostering expatriate success: A meta-analysis of the differential benefits of social support. *Human Resource Management Review*, 29(4), Article 100679. <https://doi.org/10.1016/j.hrmr.2018.12.003>
- Vasistdas. (2024). *Vasistdas ile amacımız*. <https://vasistdas.de/amacimiz/>
- Wang, X., & Kanungo, R. N. (2004). Nationality, social network and psychological well-being: expatriates in China. *The International Journal of Human Resource Management*, 15(4–5), 775–793. <https://doi.org/10.1080/0958519042000192942>
- Wellman, B., & Wortley, S. (1990). Different strokes from different folks: Community ties and social support. *American Journal of Sociology*, 96(3), 558–588. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1086/229572>
- Wu, P. C., & Ang, S. H. (2011). The impact of expatriate supporting practices and cultural intelligence on cross-cultural adjustment and performance of expatriates in Singapore. *The International Journal of Human Resource Management*, 22(13), 2683–2702. <https://doi.org/10.1080/09585192.2011.599956>
- Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı. (2024). *Yurtdışı Vatandaş Rehberi*. <https://ytb.gov.tr/daireler/yurtdisi-vatandaslar/yurtdisi-vatandas-rehberi>

Extended Abstract

Introduction

Countries and multinational companies are increasingly using skilled labor migration as a key strategy to improve the global talent pool and support international business activities. Especially nowadays, when skilled labor migration is increasing very rapidly and this increase has attracted public attention, it seems necessary to address the migration motivations and solidarity networks of expats. The aim of this study is to examine how skilled Turkish migrants use the term 'expat' to express themselves as a different type of migrant, the factors that motivate expats to migrate, the solidarity networks that expats form abroad and the importance of these networks. The study first examines how the concept of 'expat' was shaped and the motivational factors of expats regarding migration. Then, the functions of solidarity networks and their vital role for expats are analyzed. Finally, the basic elements that make up solidarity networks are defined and how they function is described..

Literature

In the migration literature, the skilled labor force that migrates abroad for a career-oriented career, characterized by a high level of education, high professional status and relatively high salaries, basically constitute a migrant group, but they do not see themselves under the umbrella of classical migrants. This group prefers to be characterized as expats rather than migrants. There are psychosocial, cultural and political reasons for this. In this study, firstly, the concept of expat is discussed both theoretically and practically. The reasons underlying the efforts of skilled Turkish migrants to define themselves as expats, the points where the concept of 'expat' differs from the concept of 'migrant' and the efforts of expats to create a sense of community within the framework of this concept are discussed. The study makes it possible to go beyond the theoretical understanding of the concept of expat, to define what an expat is and to clarify empirically the sense of belonging to a community among expats.

Globalization and international labor mobility have provided highly skilled laborers with the opportunity to work in almost any country they want. As mentioned before, people who take advantage of this opportunity are categorized as expats. This study discusses the push and pull factors that constitute Turkish expats' migration motivations. Factors such as the desire to gain international experiences, the desire to build a better future for the family, financial incentives and life change/escape are among the components that affect the decision to become an expat. Although career opportunities seem to be the main motivating factor for skilled labor migration, many other factors influence expat migration decisions. These factors show that skilled migration is too multidimensional to be reduced to economic factors only and that psychosocial factors play a role in skilled migration as much as economic factors. This situation indicates that it has become necessary to consider psychosocial factors as well as economic factors in policies and practices to be implemented regarding the skilled labor force.

The act of migrating abroad may initially create a sense of helplessness in an expat, and it may be difficult for an expat to adapt to a foreign environment and cope with the problems that may be encountered during the adaptation process. These challenges can have a negative psychosocial impact on the expat. Fortunately, solidarity networks can minimize the potential psychosocial problems and set the stage for a successful expatriation experience. Solidarity networks include coworkers, local citizens and other (peer) expats. Solidarity networks formed by other expats were the least researched of all network groups. On the other hand, they constitute a distinct category that can have unique types of support for expats. Solidarity networks formed by other expats can play an important role in minimizing the problems that expats may experience during the migration process and increasing their adaptation. They do this by sharing similar experiences, providing learning resources based on collective coping and psychosocial support. At this point, the study provides explanations on how solidarity networks formed by expats can function. It also provides a detailed picture of how solidarity networks act in support of expats.

Conclusion

The findings of this study are important for policy makers, researchers and companies to be aware of how the skilled labor force positions itself and what are the factors that push and pull them to migrate. The study's emphasis on the critical importance of solidarity networks of Turkish expats and the functions of these networks reveals that skilled migration has a psychosocial aspect as well as an economic one. In addition, the study examines the micro, meso, exo and macro factors that play a role in the conceptualization of the expat phenomenon, the shaping of the factors that move expats to migrate and the support of expats by solidarity networks from an ecological perspective.